

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Základní škola Fryčovice 628,
okres Frýdek-Místek**

Fryčovice 628, PSČ 739 45

Identifikátor školy: 600 133 729

Zřizovatel: Obec Fryčovice 83, PSČ 739 45

Školský úřad Frýdek-Místek, Komenského 447, PSČ 738 02

Termín konání orientační inspekce: 5. – 8. října 1999

Čj.	142 258/99-11083
Signatura	on2ct103

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekce se zaměřila na posouzení kvality vzdělávání v matematice, cizích jazycích, občanské a rodinné výchově. Celkem bylo hospitováno ve třech vyučovacích hodinách matematiky, třech hodinách německého a třech hodinách anglického jazyka, ve třech hodinách občanské výchovy a jedné hodině rodinné výchovy. V matematice a cizích jazycích byli navštíveni všichni vyučující těchto předmětů.

Matematika

Týdenní hodinové dotace matematiky ve všech třídách odpovídají učebním plánům vzdělávacího programu Základní škola. V 6. a 8. ročníku se učí matematika 4 hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně. V početnějších 8. a 9. třídách je jedna hodina matematiky a českého jazyka dělená. Přípravě žáků 9. třídy na přijímací zkoušky je věnován matematický kroužek. Zařazení jedné hodiny matematiky v 6. a 7. ročníku do čtvrté a v 5. ročníku do páté vyučovací hodiny není z psychohygienických důvodů vhodné. Všichni učitelé mají zpracovány tematické plány učiva, které jsou v souladu s učebními osnovami. Předmětová komise koordinuje koncepční výběr učebnic a návaznost učiva jednotlivých ročníků.

Matematiku ve 4. – 9. ročníku učí tři zkušené učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 2. stupeň základních škol. Kabinet matematiky je dobře vybaven učebnicemi, sbírkami úloh a odbornou literaturou. Učitelé mají k dispozici dostatečné množství nástěnných metodických materiálů, rovinných, prostorových i tabulových pomůcek. V průběhu hospitací byly efektivně využívány učebnice, vlastní metodické pomůcky a přehledné zápisy na tabuli. Didaktická technika nebyla použita. Matematika je vyučována v kmenových třídách, které plně odpovídají psychohygienickým požadavkům a jsou esteticky upravené.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Převažovaly frontální formy práce, při samostatných činnostech byla žákům poskytována individuální pomoc. Ve všech hodinách byli žáci vedeni k užívání správné odborné terminologie a k systematickému zápisu úloh. Grafická úroveň sešitů je převážně velmi dobrá. V hodině geometrie v 5. třídě prokazovali žáci velmi dobré rýsovací dovednosti, byli vedeni k alternativnímu řešení úloh. Při výkladu učiva v 6. ročníku bylo vhodně využito praktických zkušeností žáků, nové poznatky byly zpětně aplikovány na příklady z praxe. Při procvičování učiva v 9. ročníku byla velmi cenná diskuse nad možnými postupy, pracovalo se s chybou, fungovala neustálá zpětná vazba. Vyučovací doba byla ve všech hodinách využita efektivně, procvičování učiva byl ponechán dostatečný prostor.

V průběhu hodin se objevily motivační prvky jako pochvala, povzbuzení, připomenutí praktického uplatnění probíraného učiva. Rovněž hodnocení v průběhu činností mělo především motivační roli. Frontální vyhodnocení samostatné práce v 9. třídě bylo podkladem pro diskusi nad možnými postupy a pro analýzu chyb.

Pracovní atmosféra všech hodin byla pozitivní, žáci byli aktivní a dobře spolupracovali s vyučujícími i navzájem mezi sebou. V některých případech je nutné se zamyslet nad formulací kladených otázek, které vedou žáky většinou k jednoslovné odpovědi.

Plánování odpovídá vzdělávacímu programu, příprava výuky byla promyšlená, organizačně i metodicky přiměřená věku žáků, celkové hodnocení je velmi dobré. Podmínky výuky z hlediska materiálního i personálního jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky byly účelné a efektivní, celkově jsou hodnoceny jako velmi dobré. Motivace

a hodnocení nebylo vždy průkazné, důsledně byla uplatňována zpětná vazba a analýza chyb. Tato oblast je hodnocena rovněž jako velmi dobrá. Interakce a komunikace učitelů a žáků byla na dobré úrovni

Celková úroveň výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky – německý jazyk, anglický jazyk.

Ve škole se vyučuje od čtvrtého ročníku dvěma cizím jazykům, angličtině a němčině. Týdenní hodinové dotace odpovídají vzdělávacímu programu. Tematické časové plány a jejich návaznost jsou koordinovány v předmětové komisi a odpovídají standardu vzdělávání cizích jazyků. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování a snaží se přizpůsobit náročnost učiva aktuální skladbě třídy. Pro žáky s hlubším zájmem o cizí jazyky je zřízen kroužek anglického jazyka ve 4. ročníku a tři kroužky německého jazyka v 6., 7. a 9. ročníku. Německému jazyku vyučují dvě učitelky, jedna z nich má potřebnou odbornou způsobilost, druhá navštěvovala metodický a jazykový kurz při Státní jazykové škole. Anglickému jazyku vyučují dvě učitelky bez požadované odborné způsobilosti, jedna z nich složila státní jazykovou zkoušku, druhá absolvovala jazykový kurz a pobyt v cizině. Škola má dvě samostatné odborné učebny jazyků, které jsou vybaveny kvalitní didaktickou technikou (video, Hi-Fi věž, meotar) a dostatečným množstvím dalších pomůcek a materiálů (slovníky, nástěnné přehledy, mapy, tematické sady obrázků atd.). Dvě z šesti hospitovaných hodin probíhaly v kmenových třídách. Všechny navštívené hodiny byly dobře organizačně připraveny, formy a metody práce převážně odpovídaly náročnosti učiva a schopnostem žáků. Komunikace ve vyučování byla důsledně vedena v cizím jazyce, žáci prokazovali velmi dobré znalosti slovní zásoby i globálního chápání cizojazyčného textu. Pouze v 7. ročníku, kde si žáci teprve na novou učitelku a její styl práce zvykají, bylo zřejmé, že náročnějším pokynům rozumí jen někteří. Využití poslechových nahrávek, procvičovacích materiálů a názorných pomůcek bylo účelné. Žáci byli soustavně vedeni k rozvíjení komunikativních dovedností. Důsledně byla uplatňována vstupní i průběžná motivace činností, vhodně byly zařazeny dialogy na aktuální téma, soutěže, dramatizace textu, písničky, projektové nástěnky. Spolupráce žáků s učitelkami i mezi sebou navzájem měla dobrou úroveň, byl vytvořen dostatečný prostor pro upevňování a procvičování učiva.

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Tematické časové plány vycházejí z učebních osnov, výběr učebnic je koncepční. Podmínky výuky v oblasti materiální i personální jsou hodnoceny jako velmi dobré. Oblast organizace, forem a metod výuky v navštívených hodinách byla hodnocena v rozmezí vynikající až dobrá, stejně jako oblast motivace. Hodnocení vzhledem k typům hodin a termínu inspekce probíhalo především frontálně a mělo motivační charakter. Oblast komunikace a interakce byla hodnocena jako velmi dobrá, žáci byli vedeni k samostatnému mluvnímu projevu a aplikaci získaných poznatků v běžné konverzaci.

Výuka cizích jazyků je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Občanská a rodinná výchova

V průběhu inspekce byly navštíveny tři vyučovací hodiny občanské výchovy a jedna hodina

rodinné výchovy. Hodinová dotace předmětů odpovídá schválenému učebnímu plánu. Stanovené výukové cíle časově rozpracované v tematických plánech jsou v souladu s učebními osnovami a vzdělávacími standardy. Občanskou výchovu vyučuje celkem pět pedagogů, převážně třídních učitelek příslušných tříd. Pouze jedna z nich, ředitelka školy, má odbornou způsobilost k výuce tohoto předmětu. Rodinnou výchovu vyučují čtyři učitelky bez odborné způsobilosti. Učitelky navštěvují metodické akce k dané problematice, domlouvají se na výběru učebnic a mezipředmětové návaznosti jednotlivých témat. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou dostatečně prostorné a esteticky upravené. Stavba hospitovaných hodin byla ve všech případech promyšlená, požadavky na žáky přiměřené, psychohygienické zásady byly respektovány. Učivo bylo podáváno na úrovni přiměřené věku žáků. Ve většině hodin se pracovalo s učebnicí, vhodně bylo využito literárního textu a projektové nástěnky. Všechny navštívené hodiny měly jasně stanovené cíle, učitelé motivovali žáky a vedli je k samostatnému mluvnímu projevu či vyjádření vlastních názorů a postojů. Ve vyšším ročníku se uplatnila metoda analýzy provedené ankety, sporné názory se usměrňovaly ve skupinové diskusi. Vyučovací hodiny byly účelně využity, v závěru shrnuty a zhodnoceny. Vyučující se snažili rozvíjet komunikativní schopnosti žáků, vedli je ke spolupráci, toleranci a sebehodnocení.

Oblast plánování a přípravy výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Cíle učebních osnov jsou dodržovány, učivo je koordinováno předmětovou komisí. Podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Nedostatek odborné způsobilosti vyučujících nebyl v hodinách patrný. Oblast organizace, forem a metod výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Zvolené metody žáky aktivizovaly a rozvíjely u nich vytváření vlastních názorů a postojů. Oblast motivace a hodnocení je rovněž posouzena jako velmi dobrá. Zvolené příklady a situace vycházely ze žakovských životních zkušeností. Oblast interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá. Spolupráce měla dobrou úroveň, žakovský projev byl někdy nesmělý.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově lze hodnotit kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy působí ve své funkci od 1. srpna 1999. V konkurzním řízení předložila vlastní koncepci rozvoje školy, kterou chce v průběhu svého dalšího působení postupně upřesňovat na základě analýzy daného stavu a podmínek školy. Hlavní koncepční záměry se týkají rozpracování učebních plánů se čtyřletou perspektivou, rozvoje zájmové činnosti žáků, prezentace práce školy na veřejnosti, zlepšení materiálně technických podmínek a spolupráce s dalšími subjekty v obci.

Na celoroční plán práce navazují měsíční úkoly a týdenní plány. Učitelé byli s tímto plánem seznámeni na úvodní pedagogické radě a byli vyzváni ke vznesení připomínek a dalších podnětů. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů vychází ze zájmů žáků a podmínek školy. V 7. ročníku jsou zavedeny tři, v 8. a 9. ročníku dva volitelné předměty. Z nepovinných

předmětů je na 1. stupni zdravotní tělesná výchova, pro žáky 4. – 9. ročníku sborový zpěv, a v 6. a 7. ročníku pohybové a sportovní aktivity. Škola má velmi širokou nabídku zájmových kroužků (celkem 16). Pro 15 žáků se specifickými poruchami učení je zajištěna reedukační péče dle doporučení a pokynů pedagogicko-psychologické poradny. Proškolené učitelky pracují s těmito žáky dle individuálních plánů v jedno až tříčlenných skupinách nad rámec vyučování.

Oblast plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitelka a její zástupkyně, součástí širšího vedení je výchovná poradkyně, vychovatelka školní družiny a vedoucí metodických orgánů. Přidělení dalších funkcí a správa sbírek je písemně stanovena, konkrétní povinnosti a zodpovědnost z toho vyplývající se teprve zpracovává. Organizační a kontrolní činnost provádí ředitelka zatím společně se svou zástupkyní. Vedoucí předmětových komisí i výchovná poradkyně využívají možnost vznášet své požadavky a náměty v každodenním neformálním styku nebo na pedagogických poradách. Povinná dokumentace je řádně vedena a pravidelně kontrolována. Pracovníci školy mají přístup ke všem potřebným informacím ve sborovně, případně v ředitelně. Provozní porady se konají zpravidla dvakrát měsíčně, aktuální informace jsou předávány v denním osobním kontaktu. Žáci a rodiče jsou informováni o akcích školy, prospěchu a chování běžnými formami – nástěnka, žákovské knížky, třídnické besedy, třídní schůzky, konzultace s vyučujícími a výchovným poradcem. Veřejnost se seznamuje s činností a úspěchy školy prostřednictvím obecního Zpravodaje. Výroční zpráva poskytuje základní údaje o škole, výsledcích v prospěchu a chování, o společenských, sportovních a kulturních akcích pořádaných školou. Analytická hodnota zprávy je minimální. Řád školy obsahuje všechny potřebné pokyny a informace nutné k provozu školy a průběhu vyučování. Kromě povinností uvádí rovněž práva žáků, klade důraz na vytváření dobrých mezilidských vztahů, výchovu k pocitu zodpovědnosti a na posilování příznivé školní atmosféry. Rozvrh hodin a délka přestávek odpovídají obecně závazným právním předpisům. Školní jídelna zajišťuje pro děti pitný režim.

Organizace je celkově hodnocena jako dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy podporuje další vzdělávání pracovníků. Nabídka metodických akcí je zveřejněna, účast na nich je evidována, hodnocení navštívených akcí a předávání získaných poznatků je součástí schůzek předmětových komisí a pedagogických porad. Učitelům je umožňováno i individuální studium ke zvyšování své odbornosti – jazykové kurzy, péče o děti se specifickými poruchami učení. Jedinečné schopnosti pracovníků jsou využívány při vedení zájmových kroužků. Všechny nadstandardní aktivity jsou morálně oceňovány a dle možností finančně ohodnoceny. Kritéria objektivního hodnocení si nové vedení školy teprve vytváří.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Součástí celoročního plánu práce je plán kontrolní a hospitační činnosti. Pedagogové jsou seznámeni s hlavními sledovanými cíli v oblasti výchovně vzdělávací (tematické plány, plnění osnov, dodržování dozorů), s hospitačními záměry (vztah učitel – žák, kladná motivace, rozvoj komunikativních dovedností, efektivita vyučovací hodiny), v oblasti vedení pedagogické dokumentace a dodržování pracovního řádu obecně. Termíny kontrol jsou rámcově písemně stanoveny, zápisy provedených kontrol a přijatých opatření jsou dokumentovány. Ředitelka školy i její zástupkyně provádějí s vyučujícími rozbor hospitovaných hodin a vedou si o něm záznamy. Součástí inspekce byly rovněž hospitace za přítomnosti ředitelky školy a zástupkyně ředitelky a posouzení pohospitačního pohovoru. Analýzy hodin byly vedeny v přátelské atmosféře s oboustrannou snahou o zkvalitnění pedagogické práce. V budoucnu je žádoucí provádět hlubší analýzu vyhlášených hospitačních záměrů, zveřejnit kladné poznatky a zajistit opatření u přetrvávajících záporných jevů. Vzhledem k termínu inspekce a krátkému působení ředitelky ve funkci nebylo možno posoudit využití evaluačních nástrojů pro sledování žákovských vědomostí a dalších výsledků učení.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako dobré.

Hodnocení kvality řízení

Nová ředitelka školy si postupně vytváří systém práce umožňující efektivní řízení školy. Vzhledem k výborným materiálním a prostorovým podmínkám prakticky nové školy, k dlouhodobě stabilizovanému kvalitnímu učitelskému sboru a k maximální podpoře ze strany zřizovatele, má velmi dobré výchozí podmínky pro vybudování školy, která bude centrem vzdělanosti a kultury v obci.

Oblast plánování reaguje na aktuální potřeby a dané podmínky a je hodnocena jako velmi dobrá. Oblast organizování navazuje na předchozí osvědčené prvky řízení školy a je hodnocena jako dobrá. Vedení a motivace pracovníků je koncepční, je nutno konkretizovat hodnotící kritéria a umožnit prezentaci pozitivních poznatků, tato oblast je hodnocena jako dobrá. Kontrolní mechanismy jsou funkční, zatím chybí podklady pro analytické vyhodnocení kontrolní činnosti a systém evaluačních nástrojů, tato oblast je hodnocena jako dobrá.

Celkově je kvalita řízení hodnocena jako dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- **Inspekční podkladová dokumentace** – dotazník pro ředitele školy před inspekcí, přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy, seznam volitelných a nepovinných předmětů, přehled výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, učební plán školy, hospitační záznamy.
- **Vnitřní dokumentace a materiály školy** – Řád školy ve Fryčovicích, rozvrhy hodin tříd a učitelů ve školním roce 1999/2000, plán práce školy, plán práce výchovného poradenství, tematické plány učiva, zápisy ze schůzek předmětových komisí, dokumentace integrovaných zdravotně postižených žáků, výroční zpráva školy za školní rok 1998/1999
- **Povinná dokumentace školy** podle §38a zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů – Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 451/96/372-01 ze dne 27. 5.

1996, Informační výpis ze sítě škol ze dne 1. 9. 1998, zápis o předání správy základní školy ze dne 26. 7. 1999, záznamy z jednání pedagogických rad, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků.

ZÁVĚR

Cílem inspekce bylo posoudit úroveň vzdělávání ve vybraných předmětech a výchozí situaci v řízení školy pro začínající ředitelku. Po hlubším seznámení se s problematikou školy a vytvoření vlastního funkčního systému řízení doporučujeme provedení následné orientační inspekce, zaměřené zejména na oblast řízení.

Celkově je škola ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům využívány efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka

Mgr. Marie Židková

Marie Židková, v.r.

Ve Frýdku-Místku dne 2. listopadu 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. listopadu 1999

Razítko

Mgr. Alexandra Filarová

Alexandra Filarová, v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Frýdek-Místek	1999-11-24	142 297/99-11140
Zřizovatel Obecní úřad Fryčovice	1999-11-19	142 291/99-11083

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.